

HITHIRDETŐ A "MAGYAR AFRIKÁBAN": BEREZC SKOLASZTIKA

"Krisztusnak semmit elébe ne tegyetek, aki bennünket, mindnyájunkat az örök életre vezessen" (Szt. Benedek Regulája, 72,11-12).

Egyszer volt, ki is volt...

A 20-as évek elején egy szőke hajú, mosolygós leány érkezett Tiszaugra. Öt év alatt páratlan lelki és testi erőfeszítéssel újjáélesztette és felvirágoztatta az elhagyatott tanyavilág kihunyóban levő hitéletét. A következő öt évben megvetette egy bencés szellemű magyar szerzetesközösség alapjait, hogy Isten dicséretét zengve együtt folytassák a "magyar Afrika" misszionálását. - Még mielőtt teljesen feledésbe merülne Skolasztika testvér alakja, elevenítsük fel emlékezetét.

Berez Erzsébet Celldömök közelében, Alsóágon született 1898. november 12-én ősi evangélikus családból. Édesapja, Berez Lajos virágkertészettel kereste meg a mindennapi kenyeret. Az édesanya, Horváth Anna a népes családot látta el otthon. A kislányt evangélikus pap keresztelte, de katolikus nevelésben részesült. Elemi és polgári iskolai tanulmányait az Isteni Szeretet Leányai intézetben végezte. Az első világháború kitörésekor, tizenhat éves korában vöröskeresztes ápolónőnek jelentkezett. Édesanyja így írt később leánya akkori tevékenységéről: "... bizony, akinek legsúlyosabb baja volt, azokat mind neki kellett kezelni; volt köztük két örült, azokat is ő ápolta, s a városban kint, ahol csak megtudta, hogy nagybeteg van; bizony voltak olyanok, akik megférgettek, s ő fiatal kora ellenére kimosdatta, fésülte. Na, szóval olyanokat csinált, amit más undorral se tett volna meg."

1917-ben Kühár Flóris pannonhalmi bencés lett Celldömök plébánosa. Erzsébet az ő segítségével de saját kezdeményezésére életre hívta a Celli Lányok Mária Kongregációját. Bözsike bensőséges lelki élete és apostoli buzgósága nagyszerű szervező készséggel párosult.

1920-ban beiratkozott az irgalmas nővérek pápai tanítóképzőjébe. Az első három évből már korábban magánvizsgát tett, itt Pápán pedig 1921 nyarán jeles eredménnyel tette le képesítő vizsgáját. Tanítónői és hitoktatói oklevelet kapott.

A pannonhalmi főpát hitoktatónőt keresett az alföldi Tiszaugra. Berez Erzsébet rövid pannonhalmi látogatás után, meggyőződéses hivatástudattal vállalta küldetését. 1922. október 12-én írt leveléből: "Nagyon kérem, támogasson imáival, nehogy súlyosan csalódjanak bennem. Legközelebb már Tiszaugról fogom fölkeresni. E napok alatt kérjen számomra egy kis erőt az édes Jézustól." – Nehéz volt a válasz az otthonról, Celldömöktől, a plébániától, a Mária Kongregációtól, s egyáltalán a

szelíd hangulatú Nyugat-Magyarországtól. Bözsikének, "kiüresítve önmagát" máshol kellett apostoli megváltó küldetést teljesítenie.

Egyszer volt, hol is volt...

A század tizes éveitől a Nagyalföldön új tanyavilág volt kialakulóban. Révész István, kecskeméti plébános, később tábori püspök, többek között így jellemezte a "magyar Afrika" hitéletét: "A magyar Alföldön százezrek vannak gátolva abban, hogy a keresztény hit igazságait megismerjék; az óriási távolság miatt a hívő nép képtelen fölkeresni papjait, templomát, és viszont: a pap híveit. ... A kecskeméti egyházközségben van 52.000 hívem; ebből 28.000 künn, a tanyákon lakik 105 ezer hold területen. Ezen az óriási külső területen egyetlen katolikus pap sincs. ... Híveim egy csoportja 25-30 kilométerre van plébániámtól. ... Keresztény kultúra szempontjából Kecskeméthez hasonló viszonyok között vannak a többi nagyalföldi városok is, talán Szeged kivételével" (Kecskemét és Vidéke, 1920. VII.18.).

Bözsike 1922. november 10-én érkezett meg Tiszaugra. Első élményeiről és tapasztalatairól így adott számot:

"Kecskemétet elhagyva kértem a kulturált Magyarországról. Végtenek látszó rónaságon üetett át a gőzparipa. Csak itt-ott látszik egy-egy falu. Az utolsó állomás, Laki-telek éppen a Tisza partján van. Kompon kocsistul, lovastul szépen átúszunk a Tiszán.

Másnap megkezdtek a missziós működést. A három falu között elterülő mintegy 6000 holdnyi határ közepén találtunk egy tágas épületet. ... Kineveztük missziós iskolának. ... Öt filia tartozik hozzám, de csak háromban működhetnek, mint hitoktató.

A rövidebb utakon lóháton járok. ... Híveim egész büszkék rám, és azt mondják, helyes legény lenne belőlem! – Bogarason 186 katolikus tanítványom van. ... Semmi fogalmuk sincs a hittant illetően, úgyhogy a VI. osztálynak is csak azt a katekizmust taníthatom, amit nálunk az elemi I. osztályban tanulnak, mert nincs alap, amire építhetnék. ... Türelemmel és nagy szeretettel munkálkodom közöttük, mert elhagyatott lelkük nagyon hajlik a jóra.

Tiszaugon kevesebb a gyermek, papot is csak ritkán látnak. Mikor legelőször föltemtem a kérdést: - Ugye, kicsikéim, ti tudjátok, ki volt a Jézuska, – hát 50 gyermek közül egy sem akadt, aki meg tudta volna mondani.

Legtöbb dolgot, de egyúttal örömet is a missziós iskola nyújt. Tanítványaim száma ott tán a 200-at is felülhaladja. Oda legnagyobb részt felnőttek járnak. Megtörténik, hogy egyszerre három nemzedék is hallgatja szavamat. Nagyapa, apa és fiú együtt tanulja meg a keresztvetést, a Miatyánkot és hitünk főbb tanításait.

Rettenetes a nép elhagyatottsága. Vannak megöszült emberek, akik a keresztségen kívül semmi katolikus funkcióban nem részesültek. ... Évti-

zedeken át nem jutnak el templomba, sem hozzájuk nem megy senki, aki a Mester boldogító tanait hirdesse nekik. Sokan vannak olyanok is, kik, bár még azt sem tudják, mit jelent, mégis büszkén vallják, hogy katolikusok, noha kezüket, ezt a munkában megkérgesedett, becsületes magyar kezét, a kereszttetésre úgy kell megtanítani, mint nálunk az óvodás gyermekét.

Ily szörnyű elhagyatottság után végtelen örömmel tölti el lelküket az a tudat, hogy akadtak, kik őket is szeretik és törődnek velük.

A hittanon kívül persze sok mindent tanítok a missziós-iskolában. Lányaim és asszonyaim kötnek, horgolnak, hímeznek, fonnak, varrnak. Volt több analfabéta is köztük, kik most már szépen írnak, olvasnak: Asszonyaim néha még főzés közben is az ABC-t forgatják.

Nem kisebb, sőt talán még nagyobb a férfiak buzgalma. Közülük a legtöbb írni, olvasni és számolni tanul. Míg látunk, addig ilyesmit végzünk. S ha már esteledik, akkor kedves beszélgetés keretében nyújtok nekik némi kis történelmi, földrajzi és politikai ismereteket. A Bibliát mindig a főfogásukhoz mért nyelven mondom el nekik.

Legboldogabb akkor vagyok, mikor vasárnap és ünnepnapokon istentiszteletet tartok. Híveim misének hívják és nagy örömmel és buzgalommal jönnek. Előimádkozom a miseimákat, s a végén - prédikációt tartok nekik. Fölváltva megyek a filiákba délelőtt és délután. Gyakran 300 hallgatóm is akad egy-egy helyen.

Amikor csak tehetem, meglátogatom a betegeket. Nem is nagyon régen 3 beteget részesítettünk a végső szentségben. ...Hogy milyen boldogok voltak e nyomorult, eddig oly szörnyű elhagyatottságban levő szenvedők, azt leírni nem tudom. ... Híveim már annyira haladtak a jóban, hogy nagyon vágyódnak a szentgyónás után, s Pannonhalmáról épp tegnapelőtt kaptam levelet, hogy március első hetében kapok egy ft. urat, ki filiáimban missziót tart."

Két hónap múlva, 1923 májusában újabb hosszú levélben összegezte tapasztalatait. A rábízottakat "századok óta nagypénteki sötétségben szenvedő, fényért, életért esdeklő, szegény magyar testvéreinknek" nevezte. Nevükben kiáltott segítségért, velük együtt szenvedte az elhagyatottság kínjait, de velük is örült, amikor a megváltás egy-egy kegyelmi sugara nyomán emberibb emberré váltak.

A misszió "felejthetetlen napjain szünet nélkül esett vagy havazott, s a szél kíméletlenül metszette, csípte szegényes, hiányos ruhába burkolt tagjaikat, híveim mégis csapatokban tódultak az iskola felé, melyet napok alatt templommá alakítottunk... Akadt köztük olyan is, aki életében most látott először katolikus papot és először volt szentmisén. Aztán meg útonútfélen jöttek hozzám viruló szép felnőtt lányok, legények, meglelt korú nénik és bácsik, s kérték, hogy mondanám meg, hogyan kell gyónni. Az öreg parádés kocsist útközben a bakon, legény fiát másokkal együtt az is-

kolaszolga konyhájában készítettem elő az első szentgyónásra és szentáldozásra.

Megható volt a nagyhét, mikor még 60-70 éves bácsik és nénik is elcsosztak a templomba (értsd: az iskolaépületbe). Kora hajnalban indultak, estefelé visszajöttek, s akkor még részt vettek a keresztúti ájtatosságon.

Hogy szerettem volna ezeket a csendes, névtelen hősokeket megmutatni azoknak a katolikusoknak, kiket egy negyedórányi távolság, kis eső, szél vagy erősebb napsütés oly könnyen visszatart a szentmise hallgatástól!

A ,prédikációk' hallgatásában még mindig hihetetlenül figyelmesek. S milyen helyesek, mikor tapasztalt hibáikat ostorozom! Megértéssel bólogatnak, és sokszor belekiabálnak: ,Úgy van, jól mondja a drága lélek!'

A kánai menyegzőt tárgyaló evangélium magyarázata közben arról is beszéltem nekik, hogy a jó Isten nem veszi zokon, ha szórakozunk, de ha sok bort isznak, az már bűn, és nagyon csúnya dolog is, mert ilyenkor az ember igazán hasonlít egy kis állathoz, melyet magyarul úgy hívnak, hogy malac. Erre az egyik őszbeborult bácsikám rácsap a padra, s megértő hangon ezt mondja: ,Tessék mán azt mondani, hogy disznó!' ... Bortermő vidék lévén, híveimnek gyakran lenne ivásra alkalmuk, s hála Istennek, mostanában már nagyon ritkán akad köztük olyan, ki kellesténél többet iszik.

Egyszer a káromkodás utálatosságát ecseteltem előttük, s kértem, hogy se maguk ne tegyék, se másoknál ne hagyják megintés nélkül. ... Örömmel mondhatom már most, hogy kiterjedt birodalmam legnagyobb részén még a férfiak is csak néha sértik meg Isten nevét. Ha valamelyik mégis megteszi, akkor eljön hozzám, bevallja és kér, hogy szidjam meg érte.

A szenvedő Jézus iránt különös szeretettel viseltetnek. Néha még legény fiaim is könnyezve hallgatják végig (a kereszttut). S milyen mélységes lélekből szakadt fel a stációk éneke, hogy átérezték: az ő bűneik is segítették keresztre feszíteni a szeretet Istenét!

Mennyi szeretetből, bűnbánatból fakadt könny hullott híveim szeméből nagypénteken, mily buzgón végezték a szentségimádást, pedig a legtöbb még soha sem látott imádasra kitett Oltáriszentséget!

Véget nem érő bájos dolgokat mesélhetnek el első gyónás- és áldozáshoz készülő gyermekeimről. Magyarázataim előtt mindig kértem a gyermekek szerető szívű Barátját, hogy én csak eszköz legyek, s Ő beszéljen. A jó Mester meghallgatott. Szavai simogatták, melengették, formálgatták a kis lelkeket, úgy, hogy nemegyszer igazán hősi önmegtágadással győzték le eddigi hibáikat, s igyekeztek minél több erényvirágot szerezni, hogy Jézuska örömmel térjen be szívükbe.

Roppant szegénységük csak most látszott igazán. Sok közülük a nagy rongyos köznapi ruhát nem mervén fölvenni, a szomszédtól kölcsönzött kissé tehetősebb ruhácskában volt, de a fiaim között olyan is akadt, ki a bátyjától örökölt egy szál ingecskében jött, pedig elég csfős idő volt. A rettentő nyomor látása egészen lehangolt. ... Legtöbbjük mezítláb, kopott ruhácskában. Hogy a szomorú külsőt némileg enyhítem, leánykáim fejére apró fehér koszorút, fiaim gomblyukába hasonló fehér virágot tűztem. Áldozó asztal gyanánt 4 darab összevarrt törülközőm szolgált...

Van igen sok gyerekem, kik a nagy szegénység miatt reggel csak marék pattogatót kukoricát kapnak, s mert a távolság miatt ebédre nem mehetnek haza, ezzel vannak estig s közben nem egyszer elájulnak az éhségtől..."

"Jaj, micsoda tartozása van a magyar kath. Egyháznak a szegény magyar pogányokkal szemben! Milyen kevesen sietnek megmentésükre!" – írta 1926 januárjában.

Hatalmas kiterjedésű missziós területén mérhetetlen volt a fizikai nyomor is. A gyógyító Jézus szeretetével kereste föl e betegeket.

"Elmentünk mindenhová, hol sikoltva kiáltott segélyért a nyomor. Ilyen körúton még sohasem voltam. Elgennyedt sebek, rothadó lábak, rongyokba burkolt gyerekek! Jaj, de másként gondolkoznának azok a felső tízezrek, ha egyszer, csak egyetlen egyszer látnák ezt! ... Itt bizonyára leolvadna a közöny jege minden szívről és megtanulnának szeretni azzal a csodálatos szeretettel, mely elhagyott testvéreink megmentéséért lehozta az égből az Istenet!"

Bözsike 1927-től egy társával folytatta a lelkipásztori, kulturális és szociális munkát. Külön egyesületbe tömörítette a férfiakat, legényeket, lányokat és asszonyokat. Ő szervezte meg a Kalot ősét, az első tanyai legényegyletet. Nagy misszióházra tett szert a Tüzesben, itt tartottak csoportos foglalkozásokat. Csépnán létrehozta a Mária Kongregációt, a bogarasi iskolában a kicsiknek megszervezte a Szívőrdát. Rendkívüli tekintélyt élvezett a legények között. Hitbeli és kulturális képzésükön túl gondoskodott szórakozásukról is, s nem egy sikeres házasságnak lett ő az előkészítője.

1923 októberében bencés obláta (harmadrendi) lett, ekkor kapta a Skolasztika nevet. Így ettől kezdve a nagy bencés család tagjának tudta magát. Tervezte, hogy obláta-házat létesít. Nagyobb távlatokban gondolkodva akarta megszervezni az elhagyott tanyavilág szeretetszolgálatát.

Egyszer volt, hogy is volt ...

Először a tiszauji Szent Antal táblán kapott az alapításra 15 holdnyi területet. A tervezett ház mégsem ott épült fel, hanem a Tiszán innen, Tízsaujfalui tanyavilágában. Berecz Bözsike a "Béke palotája" nevet adta a szerény hajléknak. – Mindjárt kezdetben fölvetődött a szerzetalapítás

gondolata. Ehhez sem kellett sok idő. Az aratás Ura munkásokat küldött aratásába: az elhagyatott magyar tanyavilágba.

Itt Bözsike nem akart más lenni, mint "a szenvedők szolgálója". Kilenc éves kora óta bontakozott benne a szerzetesi hivatás, de itt, a "magyar Afrikában" önzésnek találta, hogy szíve ilyen irányú vágyát kövesse. Istenért mondott le Istenről, hiszen az is megtörtént, hogy három hónapig nélkülöznie kellett az eukarisztiát. Most úgy tűnt, elérkezett az a pillanat, amikor összekapcsolhatta lelke, mindeddig egymást kizáró két vágyát: Istennek szentelt élet és a magyarság legszegényebbjeinek szolgálata. A születő közösségnek ő adott nevet: Szent Benedek Leányainak nevezte.

Volt már néhány obláta barátnője, akiket meghívott erre a közös életre és szolgálatra. Közös életük alapja természetesen Szent Benedek ősi Regulája lett, a Szabályzatot pedig Hühár Flóris OSB fogalmazta meg.

1927 júliusában kezdték meg a közös életet. Bözsike ettől kezdve használta obláta-nevét, a Skolasztikát. Ő volt ötük közül a legfiatalabb. Skolasztika testvér novemberben töltötte be 29-ik évét.

"29. születésnapom. Ó, csodálatos irgalma az én jó Istenemnek! 29 évet hagyott érnem, nem vetett előbb az örök kárhozatra, amit pedig oly sokszor megérdemeltem bűneimmel. 29 évig várt rám, sokszor utánam járt, szeretetének édes melegével magához ölelt. – Most mélységes alázattal, de egyben szent merészséggel megfogom ezt az irgalmas, hatalmas szent Kezet. Ugye, édes Királyom, nem vonod vissza...?"

1928. március 25-én kezdték meg újoncévüket; a szertartást a panonhalmi főapát végezte. 1929. május 7-én tették le első fogadalmukat: "... ígérem és fogadom ... a Társaságban való állhatatosságot, erkölcseim megjavítását, a szegénységet, tisztaságot és engedelmességet Szent Benedek Regulája szerint és Szent Benedek Leányai társaságának szabályzata értelmében."

Mindennapi kenyerük volt a teljes szegénység és létbizonytalanság. Látástól vakulásig "imádkoztak és dolgoztak", közben szervezték, folytatták a tanyavilág szolgálatát. Kezüik munkájából – kert, később állatok – valamint alkalmi adományokból éltek. Valójában a gondviselésből, mert mindig többet adtak, mint amire képesek voltak: Skolasztika testvért, aki egy év után perjelnő lett, aggódva figyelmeztették is: tékozol, minden mozdíthatót odaad a hozzá fordulóknak. Varrtak is, ingyen, pedig olykor még cérnára se futotta. A ház körül gyakran száz gyerek is nyüzsgött. A testvérek tanították, oktatták, nevelték, öltöztették, etették, szórakoztatták őket... De otthonosan mozgott a Béke palotája körül minden szegény, koldus, beteg, nyomorék is. A bencés Regula szellemében mindenkit Krisztusként fogadtak és szolgáltak ki. Skolasztika testvér egy-egy mondat erejéig jelezte Naplójában az eseményeket. Íme, néhány pillanatsfelvétel.

"Sírva jött a szegény öreg juhász bácsi, s elmondta, hogy meghalt a felesége, és most kéri a testvéreket, tiszteljék meg annyira, és menjenek el a temetésére. A Perjelnő testvér megígérte, hogy elmennek. A szegény zokogó juhászt mintha csak napsugár simogatta volna meg, olyan öröm volt számára, hogy az ő 'drága Marikáját, akit annyira szeretett', most így megtisztelik a testvérek" (1929.szept.2.).

"A kocákat ma szállították a henteshez. A négy Varga meg a Bablína bácsi végezte a 'súlyos' munkát. A perjelnő testvér egy kupica rummal melegítette fel őket, s mert az éléskamrában éppen 5 drb. palacsintát talált, hát azt is nekik adta.

"Jézuskának, Szent József atyánknak kis cselédei, inasai leszünk egész nap. Ha udvart söprök, ha a disznóolat takarítom, ha finomabb munkát kell végezni, mindent ezzel a gondolattal: Jézuskának, Szt. Józsefnek segíték, hogy szép legyen szívem-lelkem Názáretje" (szept. 7.).

"Kisasszony ünnepe. Du. 4-kor litánia volt. Csak kevesen jöttek el jó híveink közül, mert Alpáron szüreti mulatság volt, s a tanyák népe is elment kicsit vigadni. A jelenlevőkkel megtanultuk a Szeretlek, Szép Szűz Mária c. éneket. Távozásuk után jött a félegyházi cipésmester, Kanyó, s egy egész csomag cipőt hozott. Drága jó Édesatyánk, Isten áldottja (Szt. Benedek), alázatosan kérünk, Jézuskánál eszközölj ki néminemű anyagi segítséget is, hogy legyen cipőre, ruhára valónk" (szept. 8.).

"Itt járt szegény vesebajos néni. Jól megraktuk a kosarát, hadd örüljön Szt. József!" (szept. 14.)

"Egy koldus is volt itt. Köszönjük, Szt. József!" (nov. 13.)

"Reggel a szentmise után olyan megható volt Kovács bácsi gyónása! Olyan fáradtnak, terheltnek látszott gyónás előtt. Mikor kijött, csak úgy sugárzott az örömtől! Úgy eszembe jutott a Jó Pásztor!" (nov. 18.)
"A sebesülteket is bekötözzük. Gyógyítsd meg őket, Szent József!" (dec.1.)

"Szentmise és reggeli után munkába fogtunk. Istálló és disznóól takarítás volt délelőtt. Néhány testvér mosott, varrt" (dec. 4.).

"Hála neked, édes kis Király, mindenért! Ugye nem fáj Szentséges Szíved, hogy mi olyan szegények vagyunk, s nem adhattunk Neked semmit. Kérünk, fogadd el a mi kiáltó szegénységünket és gazdagíts Önmagaddal bennünket! – Jézuskám, azt is köszönjük, hogy a disznók betegeket, nem esznek! Hiszen Te mindent jóra fordítasz!" (1930. jan. 6.)

"1/2 6-kor keltünk. Ima. 1/2 8-kor szt. mise. Utána Újfalura mentünk. Rengetegen voltak. 10-12 gyónó is, a tanítóéknál volt a gyóntatás. Ebédre hazajöttünk. Igaz, az oltárterítőnek igen örültek! Jézuskám, örülsz-e Te is egy ici-picit? 3-kor ismét indultunk. Beteghez vittük az Oltáriszentséget.

Milyen jó vagy, Uram, hogy még kocsizhattunk is Veled! – Vass bácsinál is voltunk, igen örült szegény. Litánián sokan voltak Alpárról is" (márc. 30).

"Délelőtt szorgalmas munka. Délután a testvérek kertészkednek. Keresztút. Elég sokan vannak" (ápr. 2.).

"Alpáron vásár van, és ezért nem jöttek a szokott tömegben szentmise. Akik itt voltak, majdnem mindnyájan gyóntak és szt. áldozáshoz járultak" (ápr. 13.).

"Benkó Modolka lábát felvágtuk és bekötöttük. Kovács Marinak és Annusnak fogcseppet adtunk" (1928. aug. 1.).

"Varga Pista lábát, kezét, arcát bekötöttük, a fertőző sebek erősen gennyednek. Reggel kihoztattuk a doktort, négy majori gyermeket is megvizsgált" (aug. 2.).

"Délben egy sebesült fiúcskát hoztak, keresztülszúrta kézfejét. Isten segítségével bekötöttük" (1929. okt. 2.).

"Barna Vera néni kezét kötöttük. Égési sebe volt. Gyógyítsd meg, drága Szt. József!" (1930. nov. 19.)

Szentmise és reggeli után igen nagy örömet szerzett az eljövendő drága Megváltó. A kanász szegény kis pólyásgyermekének személyében jött el hozzánk és egész délelőtt dajkálhattuk, ápolhattuk. Nagy-nagy szeretettel susogtuk a Szűzanya nevében is: „Pihenj, szerelmem, kicsi virágom...” Délután megérkezett az anyja, és elvitte a beteg babát" (1928. dec. 17.).

Szent József küldött valakit: a Csabaiék beteg lovászának személyében, kinek M. testvérünk finom vert-piskótát sütött, hogy nagy kínjai között (végbélrákja van, szegényke!) icipici öröme legyen. Deo gratias mindenért!" (1929. jún. 19.)

És így folytathatnánk az epizódok sorát. Az esetekhez fűzött fohászok híven szemléltetik Skolasztika perjelőnek, "a tanyavilág őrangyalának" lelkületét. Mint az alakuló kis szerzetesközösség előjárója ezt a mindenben Krisztust látó lelkiséget igyekezett kialakítani társaiban és az újonnan jelentkező fiatal lányokban. Isten végtelen szeretete eszközének tartotta magát, s rövid élete alatt tékozló nagylelkűséggel osztotta szét önmagát. Két évvel halála előtt elárulta élete vezéreszméjét: "Szeretni, égni, mindig, mindig! Mint ahogy az édes Mester tette! Szeretni, égni, mindig, mindig, mert Ő a csodálatos Szeretet!"

Skolasztika testvér gyorsan elégett ebben a szeretetizálásban. 1931 májusától fokozott gyöngeség, állandó láza ollenére senki sem gondolta, hogy előrehaladott tüdővészben szenved. Nógrádverőcén, a Migazziban kapott gyógykezelést kétszer is. 1932. október 18-án Verőcéről szinte szökve ment Pestre, hogy a testvérek körében várjon az Úr érkezésére.

Három nappal később tüdővérzéssel együttjáró fulladás vetett véget életének.

"Ó, megérthetetlen, megmérhetetlen, végtelenül irgalmas, édes gyengéd szeretet, add, hogy egészen tied legyen szívem egész életemben, neked zengjen hálát lelkem, add, hogy elmerüljek benned, elégjek lángjaid között, egyetlen szerelmem!"

A rákoskeresztúri temetőben helyezték nyugalomra, majd 1939-ben, amikor elkészült a tiszaujfalusi zárdatemplom, exhumált földi maradványait a templom kriptája fogadta be. Ekkor hangzott el többek között ez a méltatás:

"Élete példakép volt mindazok számára, akiknek hivatásuk, hogy a nép vezetői, gondozói legyenek. Amikor 1922-ben munkáját megkezdte, az bizony akkor nem jelentett dicsőséget. A falukutatás akkor még nem volt divat. Ő nem szónokolt, cikkezett, hanem ott segített, ahol látta a bajt, az elhagyatottságot. Az eszme és a tett egy volt nála. ... És most hozzátok fordulok, Skolasztika testvéreihez és leányaihoz. Akik felfogtátok szemének utolsó sugarát, pillantását, akiknek karjaiban halt meg: a tüzet ápoljátok, elhamvadni ne engedjétek, ki ne oltjátok. Reátok hárul a nagy felelősség, hogy munkájának lendülete meg ne torpanjon, hanem mind serényebb erőfeszítésekre serkentse a népert fáradozókat!"

Egyszer volt, hol is volt, hol is lesz...?